

BÀ JANET YELLEN CHỦ TỊCH CỤC DỰ TRỮ LIÊN
BANG MỸ

Janet Yellen - người không sợ cả động đất



Janet Yellen, người đàn bà đang ngồi trên ghế chủ tịch Cục Dự trữ liên bang Mỹ (FED) được đánh giá là chỉ kém quyền lực hơn Tổng thống Mỹ.

Chiến tích lẫy lừng

Thời học trò, Janet Yellen “hót” hết những giải thưởng trong trường, có tên trong mọi bảng danh dự, làm tổng biên tập tờ báo của trường, đến khi tốt nghiệp là người đọc diễn văn. Bằng tiến sĩ của bà được đại học Yale danh giá cao và James Tobin, người sau đó đoạt giải [Nobel kinh tế](#), chính là thầy hướng dẫn làm luận án cho bà.



Bề dày thành tích của Janet Yellen khiến bà được giới chuyên môn nhận định là chủ tịch FED có trình độ chuyên môn cao nhất từ trước đến nay - Ảnh: Reuters

Đến khi Yellen nhậm chức chủ tịch [FED](#) hồi đầu năm ngoái, giới chuyên môn hết lời ca ngợi vị nữ chủ tịch đầu tiên trong lịch sử 100 năm của FED có trình độ chuyên môn cao nhất từ xưa đến giờ.

Bề dày thành tích hàn lâm và thực tế của Yellen khiến ai cũng phải nể: dạy ở đại học Harvard, Trường kinh tế London, là thành viên của Hội đồng cố vấn kinh tế Nhà Trắng, nằm trong Ban Thống đốc FED, Chủ tịch Ngân hàng FED ở San Francisco, phó chủ tịch FED...

Trước đó, khi Yellen chỉ mới lộ mặt là ứng viên cho vị trí đứng đầu ngân hàng trung ương lớn nhất thế giới này, báo chí Mỹ phải chạy những dòng tít “kêu” nhất về quyền lực của bà: “Vượt lên Angela Merkel, Yellen có thể là phụ nữ quyền lực nhất thế giới”, “Một phụ nữ không được mấy ai biết đang

trên đường trở thành phụ nữ quyền lực nhất thế giới”, “Janet Yellen, phụ nữ quyền lực nhất nước Mỹ”...

Nhiều nhà phân tích nhận định rằng cái ghế của Yellen là chức vụ kinh tế quan trọng nhất thế giới, còn trong nước Mỹ, cái ghế chủ tịch FED chỉ kém quyền lực hơn một người duy nhất: tổng thống Mỹ.

Có là phụ nữ “uy” nhất thế giới hay không thì còn tùy vào nhận định của từng người nhưng rõ ràng, với vai trò lãnh đạo ngân hàng trung ương Mỹ, Yellen sẽ hoạch định chính sách lãi suất, điều luật ngân hàng, giải quyết khủng hoảng tài chính nếu xảy ra, truyền tải các tác động và ý định của FED đến thị trường, vốn sẽ gây ảnh hưởng lên toàn thế giới. Và nếu Yellen đang ngồi trên cái ghế phụ nữ quyền lực nhất thế giới, nhiệm kỳ quyền lực sẽ còn kéo dài đến đầu năm 2017, khi bà tròn tròn 70 tuổi.

Thấy chết vẫn bình tĩnh

Một trong những khả năng nổi trội hơn người của Yellen là dự đoán. Năm 2007, khi hầu hết các đồng nghiệp ở FED đều cho rằng cuộc [khủng hoảng nợ xấu ở Mỹ](#) đã trôi qua, Yellen lại hoài nghi, cảnh cáo bóng ma suy thoái đang lớn vờn trước mặt. Và suy thoái đã xảy ra, làm lao đao nước Mỹ, tác động lên toàn cầu.

Một phân tích của báo tài chính *Wall Street Journal* cho thấy, Yellen là “thầy bói” xuất sắc nhất trong các lãnh đạo FED gần đây.

Yellen là người luôn nhìn vào khía cạnh con người khi xem xét các vấn đề kinh tế. Bloomberg dẫn lời kinh tế gia Robert Shiller nhận xét: “Bà luôn nhìn xa hơn các vấn đề kỹ thuật để xem chúng ảnh hưởng như thế nào đến con người. Có lẽ đó là lý do vì sao bà cảm thông với người thất nghiệp”.

Đúng là Yellen đã có nhiều chính sách bảo vệ người thất nghiệp, đặt ưu tiên hàng đầu để giải quyết tình trạng này. Nhưng đừng tưởng bà để trái tim phát tiếng nói quá mạnh. Khi cần, người đàn bà quyền lực cũng rất “điều hậu”, từng thúc đẩy... thất nghiệp khi thấy nó làm gia tăng lạm phát hồi thập niên 90 của thế kỷ trước.



Khi cần, người đàn bà tóc bạch kim "điều hâu" -
Ảnh: Reuters

Thật ra thì cái đầu Yellen luôn lạnh, cả trong công việc và cuộc sống. BBC dẫn lời giáo sư Andrew Rose, một đồng nghiệp của Yellen thời bà còn dạy tại đại học California - Berkeley kể về vụ động đất kinh hoàng ở San Francisco hồi năm 1989. Lúc đó Yellen, Rose và nhiều người khác đang ở trong một phòng học. Trong khi tất cả mọi người đều hoảng loạn vì nghĩ rằng mình chết tới nơi, Yellen vẫn cứ bình tĩnh đến kinh ngạc từ đầu đến cuối.

Đầu ập tay gôi lên kho báu

Công việc đầu tiên ở FED không những cho Yellen những kinh nghiệm quý báu, là bộ phận đưa bà lên chiếc ghế quyền lực sau này mà còn là nơi đã giúp bà phát giác một kho báu vô giá: George Akerlof. Đó là một kinh tế gia lầy lùng sau này đoạt giải Nobel.

Chỉ sau một năm biết Akerlof, Yellen gật đầu cái rụp để lên xe hoa cùng ông.



Yellen và Ankerlof là một cặp trời sinh - Ảnh:
AFP

Suốt một quãng thời gian rất dài, đôi tình nhân đã cưới cặp kè cùng nhau suốt ngày đêm, cùng từ bỏ FED để sang Anh dạy ở Trường kinh tế London, cùng gây ấn tượng mạnh mẽ với sinh viên, cùng quay lại Mỹ, cùng làm các công việc hàn lâm ở San Francisco, cùng nhau nghiên cứu hàng loạt chủ đề, từ có con ngoài giá thú cho đến sự thống nhất kinh tế nước Đức.

“Không chỉ tính cách của chúng tôi hòa hợp với nhau tuyệt đối mà chúng tôi còn luôn luôn đồng thuận 100% về các vấn đề kinh tế vĩ mô”, Akerlof từng tiết lộ.

Chỉ có một giai đoạn, khi lịch làm việc của Yellen ở Nhà Trắng quá khít khao, không chăm sóc con tốt, kinh tế gia lỗi lạc Akerlof phải xin nghỉ việc một thời gian để “làm việc nhà” theo như ghi rõ trong đơn của ông.

Nếu như Yellen là chủ tịch FED có trình độ chuyên môn cao nhất thì Akerlof là gương mặt thú vị nhất trong danh sách các đệ nhất phu quân/phụ nhân ở FED, theo như nhận định của báo *Washington Post*.